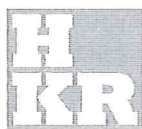

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen, 180 hp

ANSLUTNA LÄROSÄTEN OBLIGATORISK VERKSAMHET

KOD _____

Detta är nu provets sista sida. Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.

KOD _____

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han har en kraftig synnedbättring på grund av grön starr. Jakob känner sig orkeslös, har dålig aptit och befinner sig i risk för undernäring. Han tror att besvären kan komma utav Crohns sjukdom och det väcker starka obehagskänslor hos Jakob. Ni bemöter hans oro med ett professionellt stöd i väntan på besöket hos mag- och tarmmottagningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MAG- OCH TARMMOTTAGNINGEN

Jakob är på läkarbesök på mag-och tarmmottagningen. Han bedöms befinna sig ett aktivt men lindrigt skov av Crohns sjukdom. Han har utvecklat en järnbristanemi och kommer att få ett tillskott av järn under besöket på mottagningen.

***14. Besvara nedanstående frågor om läkemedelsberäkning. (Korrekta svar = Godkänt)**

Läkaren ordinerar järnpreparat Ferinject® 1000mg som ska ges som utspädd intravenös infusion, enligt utspädningstabellen nedan.

Ferinject®

Injektions-/infusionsvätska, lösning 50 mg Fe/ml

Intravenöst järnpreparat

Tabell: Utspädning av Ferinject för intravenös infusion

Beräknad volym Ferinject	Motsvarande järnmängd	Maximal mängd steril 0,9 % natriumkloridlösning	Minsta administreringstid
2 till 4 ml	100 till 200 mg	50 ml	Ingen föreskriven minimitid
> 4 till 10 ml	> 200 till 500 mg	100 ml	6 minuter
> 10 till 20 ml	> 500 till 1 000 mg	250 ml	15 minuter

<i>Hur många milliliter Ferinject® tillsätter du i spädningen med steril 0,9 % natriumkloridlösning, enligt ordinationen? Ange svar i ml.</i>	<i>Svar:</i>
<i>Beräkna infusionshastigheten som du ställer in på infusionspumpen, utifrån rekommenderad maximal spädningmängd på minsta administreringstid enligt utspädningstabellen. Ange svar i ml/timme.</i>	<i>Svar:</i>

Ferinject ska fortsätta ges en gång i veckan och utvärderas med ny provtagningskontroll av hemoglobinvärdet. Jakob kommer därför på regelbundna återbesök till mag- och tarmmottagningen och hans blodvärden förbättras samtidigt som han känner att hans krafter och aptit är på väg tillbaka.

KOD

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han har en kraftig synnedsättning på grund av grön starr. Jakob känner sig orkeslös och har dålig aptit. Han är orolig att besvären kan komma från Crohns sjukdom. Jakob befinner sig i risk för undernäring. Jakob har en läkartid på mag- och tarmmottagningen och kartläggande blodprover är tagna inför läkarbesöket.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Du och Klas gör ett nytt hembesök nästa dag. När ni kommer hem till Jakob ser han påtagligt stressad och orolig ut. Ni sätter er ner och låter Jakob berätta. Han är rädd att Crohns sjukdom kommer försvåra hans livssituation och han har farhågor om att behöva bli tarmopererad och få stomi livet ut. Ni bemöter hans oro med ett professionellt stöd.

12. Ange 4 omvårdnadsåtgärder i ditt professionella bemötande som kan minska Jakobs oro och stress, förutom att lyssna aktivt och bekräfta hans oro kring sin sjukdom. (0,5p/omvårdnadsåtgärd) (2p)

1	
2	
3	
4	

När ni lämnar Jakob upplever han sig tryggare. På vägen till nästa hembesök har Klas frågor om stomivård.

13. Besvara frågor gällande stomivård genom att sätta kryss för rätt svar. (0,5p/svar) (3p)

<i>Vad är den normala mängden avföring vid ileostomi?</i>	600–800 ml/dygn	1000–1500 ml/dygn	200-300ml/dygn
<i>Vilken är den normala avföringskonsistensen vid en kolostomi?</i>	Vattentunn	Grynig	Fast
<i>Vilka livsmedel bör undvikas vid nyupplagd tunntarmsstomi?</i>	Potatis, pasta och bröd	Sparris, svamp och majs	Kött, ägg och mjölk
<i>När ska en stomipåse tömmas alternativt bytas?</i>	När påsen är fylld till hälften	När påsen är helt fylld	När påsen är fylld till en tredjedel
<i>Varför är det viktigt med optimal bandagering vid ileostomi?</i>	För att undvika läckage av starkt frätande tarminnehåll	För att underlätta byte från endelsbandage till tvådelsbandage	För att undvika akuta och smärtsamma obstruktioner i stomin
<i>Hur ser en frisk tarmslemhinna ut i en stomi?</i>	Mörkröd	Rosaröd	Ljusrosa

KOD

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han har en kraftig synnedläggelse på grund av grön starr. Jakob känner sig orkeslös och har dålig aptit. Han är orolig att besvären beror på Crohns sjukdom. Utifrån utförd riskbedömning befinner sig Jakob i risk för undernäring. Du ska ta kontakt med mag- och tarmmottagningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Du tar kontakt med Jakobs kontaktsjuksköterska på mag- och tarmmottagningen. Jakob får en läkartid och det ordinerar blodprover som du ska ta inför läkarbesöket. Kommande dag går du och din sjuksköterskestudent Klas hem till Jakob för att ta de ordinerade blodproverna. Klas vill gärna utföra venprovtagningen. Du låter Klas förklara hur ett patientsäkert handhavande går till vid en venprovtagning.

9. Besvara frågor gällande venprovtagning. (0,5p/svar) (2p)

<i>Ange 2 orsaker till att venprover inte ska tas i en arm, förutom att patienten är svårstucken och har skadad hud. (0,5p/svar) (1p)</i>	1	
	2	
<i>Vad kan du göra vid venprovtagning för att minska risken för att provanalysresultaten påverkas förutom att se till att stasen inte blir åtdragen för länge? (0,5p)</i>		
<i>Med vilket desinfektionsmedel desinfekterar du vanligtvis punktionsstället före provtagningen? (0,5p)</i>		

10. Kryssa i det rätta svarsalternativet gällande stas vid venprovtagning. (0,5p/svar) (1p)

<i>Hur lång tid får stasen maximalt sitta åtdragen? (0,5p)</i>	10 sekunder	30 sekunder	60 sekunder
<i>Hur uppnås bästa staseffekt? (0,5p)</i>	När stasen överskrider både det artäriella och venösa trycket i armen	När stasen överskrider enbart det artäriella men inte venösa trycket i armen	När stasen överskrider enbart det venösa men inte det artäriella trycket i armen

Efter hembesöket förklarar du för Klas att Jakobs tilltagande orkeslöshet och förändrade allmäntillstånd kan orsakas av malabsorption. De ordinerade blodproverna tas för att kartlägga mag- och tarmkanalens förmåga att ta upp näringsämnen.

11. Vilken konsekvens kan brist på följande näringsämnen ge? Kryssa i rutan för rätt svar. (0,5p/svar) (3p)

Näringsämnen	Konsekvens av malabsorption		
	Anemi	Ödem	Osteoporos
Järn			
Kalcium			
Vitamin B12			
Protein			
Vitamin D			
Folsyra			

KOD

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han klarar inte ta sina läkemedel på egen hand utan behöver hjälp med sin läkemedelshantering på grund av grön starr som utvecklats till en kraftig synnedsättning. Under ett hembesök uppger Jakob att han känner sig orkeslös och har dålig aptit och är rädd att besvären beror på Crohns sjukdom.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Du informerar Jakob om hans aktuella vikt. Utifrån riskbedömningen har Jakob risk för att utveckla undernäring.

7. Besvara frågor gällande riskbedömning vid undernäring (0,5p/svar) (2p)

<i>Ange 1 riskbedömningsinstrument som ingår i Senior alert som används vid bedömning av nutritionsstatus. (0,5p)</i>	
<i>Ange 3 tillstånd som kan identifieras i nutritionsbedömningen som behöver utredas vidare. (0,5p/ tillstånd) (1,5p)</i>	1
	2
	3

Jakob har genom åren haft regelbunden kontakt med mag- och tarmmottagningen på sjukhuset och undrar nu om du kan hjälpa honom att ta kontakt med dem angående hans förändrade allmäntillstånd.

8. Besvara frågor gällande Crohns sjukdom (0,5p/svar) (2p)

<i>Vad är orsaken till att inflammatoriska tarmsjukdomar utvecklas? (0,5p)</i>	
<i>Vad innebär att sjukdomen går i skov? (0,5p)</i>	
<i>Vad innebär att inflammationen i tarmen är transmural? (0,5p)</i>	
<i>Vad innebär sekundär laktosintolerans? (0,5p)</i>	

KOD

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han behöver hjälp med sin läkemedelshantering på grund av grön starr som utvecklats till en kraftig synnedsättning. Du har med dig Ewa, som är nyanställd undersköterska till hembesöket till Jakob för att visa och undervisa om rutinerna kring läkemedelshantering. Du informerar Ewa om hur det är att leva med grön starr och varför Jakob inte ansvarar för sin läkemedelshantering, utifrån lagen om egenvård.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Under hembesöket hos Jakob behöver han få hjälp med administrering av ögondroppar. Du visar Ewa Jakobs läkemedelslista och förklarar hur det går till att administrera de ordinerade ögondropparna.

4. Besvara frågor gällande administrering av ögondroppar. (0,5p/svar) (2p)

<i>Vilken kroppsposition hos vårdtagaren underlättar vid administrering av ögondroppar? (0,5p)</i>	
<i>Var i ögat ska ögondroppen appliceras? (0,5p)</i>	
<i>Varför ska man vänta minst 5 minuter mellan indroppningarna vid administrering av olika sorters ögondroppar? (0,5p)</i>	
<i>När både droppar och salva ska ges i samma öga, vilken läkemedelsform ska ges sist? (0,5p)</i>	

Ewa frågar dig hur hon ska förhålla sig till de basala hygienrutinerna när hon ska utföra omvårdnadsåtgärder hemma hos Jakob.

5. Kryssa i om följande påstående gällande basala hygienrutiner i hemsjukvården är sant eller falskt. (0,5p/kryss) (1p)

	SANT	FALSKT
<i>I hemsjukvården används engångsskyddshandskar om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor. (0,5p)</i>		
<i>I hemsjukvården behöver man inte bära arbetskläder med kort ärm. (0,5p)</i>		

Därefter tackar Ewa Jakob och dig för att hon fick följa med på hembesöket och lämnar sedan Jakobs lägenhet. Du stannar kvar hos Jakob för du har märkt att han ser blek och trött ut. Han uppger att han känt sig orkeslös och har inte haft samma aptit på grund av illamående de senaste veckorna. Han känner igen besvären och han är rädd att det beror på Crohns sjukdom som orsakar hans dåliga mående. Du tar längd och vikt, kontrollerar vitala parametrar på Jakob samt utför en bedömning om indikation finns för risk för undernäring.

6. Ange 4 orsaker som kan leda till undernäring, förutom nedsatt aptit. (0,5p/orsak) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD

Jakob 84 år, bor ensam i lägenhet. Han har hjälp i hemmet med både hemtjänst och hemsjukvård. Han behöver hjälp med sin läkemedelshantering på grund av grön starr som utvecklats till en kraftig synnedsättning. Du har delat Jakobs dosett och är på väg till Jakob på ett hembesök. Du har med dig Ewa, som är nyanställd undersköterska för att visa henne rutinerna kring läkemedelshantering. Ewa planeras att få delegering för överlämnande av läkemedel.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

I bilen på väg till Jakob informerar du Ewa om Jakobs besvärliga livssituation med synnedsättning som är orsakad av grön starr. Ewa undrar vad grön starr är för sjukdom och vad det innebär att leva med grön starr.

2. Förklara för Eva vad grön starr är för sjukdom genom att kryssa i det rätta svarsalternativet. (0,5p/svar) (2p)

<i>Vad är ett annat ord för grön starr? (0,5p)</i>	Katarakt	Glaukom	Retinopati
<i>Vad är grön starr? (0,5p)</i>	Plötslig försämring av synen på grund av skadad näthinna som skuggar synfältet	Långsam försämring av synskärpan på grund av skada på gula fläcken	Gradvis försämring av synfältet på grund av skadad synnerv
<i>Hur behandlas grön starr? (0,5p)</i>	Går ej att bota sjukdomen endast bromsa försämringen genom att sänka det okulära trycket	Går att bota sjukdomen genom byte till plastlins	Går ej att bota sjukdomen endast bromsa försämringen genom att hämma tillväxten av nybildning av blodkärl
<i>Hur går behandlingen till vid grön starr? (0,5p)</i>	Vanligast genom kirurgisk behandling med efterföljande kortisonbehandling	Vanligast med upprepade läkemedelsinjektioner i ögat, anti-VEGF	Vanligast i kombination av olika läkemedel som administreras topiskt i ögat

Ewa undrar varför Jakob inte kan ta sina läkemedel ur dosetten själv. Du förklarar att Jakobs synnedsättning gör det svårt för honom att ta rätt läkemedel på rätt tid. Du informerar Ewa om vad som är gällande utifrån Lagen (2022:1250) om egenvård.

3. Kryssa i om följande påståenden gällande Lag om egenvård (2022:1250) är sant eller falskt. (0,5p/svar) (1p)

	SANT	FALSKT
<i>Den som bedömer om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård har inget ansvar över om åtgärden kan utföras på ett patientsäkert sätt. (0,5p)</i>		
<i>När en patient själv eller med hjälp av någon annan utför egenvård är det inte att betrakta som hälso- och sjukvård. (0,5p)</i>		

KOD _____

Jakob Jensen

Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga *14)

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Jakob Jensen, 84 år och är en pensionerad grundskolelärare. Han bor ensam i en lägenhet sedan hans fru dog för några år sedan. Han har Crohns sjukdom sedan unga år. Han har också besvär med grön starr och har utvecklat en kraftig synnedbättring. Det ger honom svårigheter att läsa och tillaga mat men han upplever att han klarar att förflytta sig självständigt i sin bostad. Vid förflyttning utanför hemmet behöver han ha stöd av rollator tillsammans med följeslagare. Han behöver även hjälp med inköp, städ och tvätt samt att hemtjänsten hjälper honom med att ställa i ordning måltider och stöttning vid skötsel av sin personliga hygien. Han är berättigad kommunal hemsjukvård och får hjälp med sin läkemedelshantering som är delegerad till hemtjänstpersonalen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Du har delat Jakobs dosett på hemsjukvårdens kontor och du är på väg hem till Jakob. Du har med dig Ewa som är nyanställd undersköterska inom hemtjänsten till hembesöket. Du vill visa henne hur överlämning av läkemedel går till utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård, eftersom Ewa planeras att få delegering för den arbetsuppgiften.

- 1. Ange 4 bestämmelser om hur en delegering ska gå till utifrån SOSFS 1997:14 förutom att den som delegerar en arbetsuppgift ska klargöra för den som tar emot delegeringen vilka teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att fullgöra arbetsuppgiften på ett fullgott sätt. (0,5p/svar) (2p)**

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Jihan har en aktiv tuberkulos. En kväll hittades Jihan liggande på badrumsgolvet. Hon har ett djupt jack i huden på sin vänstra tinning. Eftersom det var en konstaterad medvetlöshet skriver läkaren en remiss för en datortomografi (DT) samt fortsatt GCS-bedömningar. Det misstänks att Jihan har svimmat på grund av läkemedelsbiverkningarna. Jihans tinning sutureras med 5 stygn och när du inspekterar Jihans sår ser det inflammerat ut.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNING

Jihan tycker att såret pulserar och svider. Du förklarar för henne att såret är inflammerat och att under denna inflammationsfas frigörs ämnen som kan ge smärta.

16. Besvara följande frågor genom att markera med ett kryss för rätt svarsalternativ (0,5p/svar) (1p)

<i>Vilken sår-läkningsprocess sker under inflammationsfasen? (0,5p)</i>	Blodkärlen nybildas och sårets yta täcks av epitelceller	Vita blodkroppar rensar bort främmande ämnen, död vävnad och bakterier från sårområdet	Granulationsvävnad bildas och såret får en ljusröd vävnad är relativt resistent mot infektioner men skör och lättblödande	Fibrinogenet ombildas till fibrin och fångar upp blodkroppar och blodplättar
<i>Vilken typ av smärta känner Jihan? (0,5p)</i>	Nociceptiv somatisk smärta	Perifer, neuropatisk smärta	Nociceptiv visceral smärta	Refererad smärta

Du förbereder dig för att ta bort suturerna som Jihan har nu haft i 7 dagar. Du börjar med att ta ID-kontroll på Jihan och sedan informerar henne om att suturerna ska tas bort. Du tar fram material för suturtagning och öppnar förpackningen innehållande suturkniv.

17. Ange 4 åtgärder som du genomför när du tar bort Jihans suturer förutom de ovanstående understrukna åtgärderna. (0,5p/åtgärd) (2p)

1	
2	
3	
4	

Jihan har varit isolerad i 14 dagar och kan åka hem. Hennes PICC-line har tagits bort och såret i tinningen läker fint. Jihan har fullföljt sin behandling trots biverkningarna och är införstådd om vikten att ta sina läkemedel varje dag i två månaders tid. En ny klinisk slutkontroll kommer att ske efter ytterligare 6 månader.

KOD

Jihan har en aktiv smittsam tuberkulos. En dag upptäcktes det att Jihan inte har tagit sina mediciner och du genomför ett motiverade samtal för att öka Jihans motivation att ta de ordinerade läkemedlen. En kväll hittades Jihan liggande på badrumsgolvet. Du ser ett djupt jack i huden på Jihans vänstra tinning. Du gör en bedömning utifrån ABCDE och konstaterar att Jihan har sänkt medvetande.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNING

Jihan vaknar spontant efter några minuter och har full känsel och rörlighet i kroppen. Du gör en GCS bedömning som visar 14 poäng och eftersom det var en konstaterad medvetslöshet skriver läkaren en remiss för en datortomografi (DT) samt fortsatt GCS-bedömning varje timma i sex timmar. Det misstänks att Jihan svimmade i duschen för att hon var dehydrerad på grund av vätskeförluster av läkemedelsbiverkningarna.

14. Besvara frågorna nedan om dehydrering. (0,5p/svar) (2p)

<i>Förutom diarré och kräkning ange 1 annan orsak som kan öka kroppens vätskeförlust (0,5p)</i>	
<i>Ange 2 karaktäristiska symtom/tecken som Jihan kan uppvisa, som stärker misstanken om dehydrering förutom svimning, ökad törst, huvudvärk och blodtrycksfall. (0,5p/symtom/tecken) (1p)</i>	1
	2
<i>Ange 1 allvarlig komplikation som dehydrering kan leda till? (0,5p)</i>	

Såret i Jihans tinning är så djupt att det måste sutureras med 5 stygn. Två dagar senare inspekterar du Jihans sår och det ser inflammerat ut.

15. Besvara frågorna om de klassiska tecknen på inflammation genom att markera med ett kryss för rätt svarsalternativ. (0,5p/svar) (2p)

	<i>Svullnad</i>	<i>Rodnad</i>	<i>Smärta</i>	<i>Värmeökning</i>
<i>Vad betyder det klassiska tecknet rubor? (0,5p)</i>				
<i>Vad betyder det klassiska tecknet tumor? (0,5p)</i>				
<i>Vad betyder det klassiska tecknet dolor? (0,5p)</i>				
<i>Vad betyder det klassiska tecknet calor? (0,5p)</i>				

KOD _____

Jihan har en aktiv smittsam tuberkulos och behöver hållas isolerad på sjukhuset i 14 dagar. Hon får en omfattande antibiotikabehandling. En dag upptäcktes det att Jihan inte har tagit sina mediciner. Hon berättar hur hon har svårt att ta medicinen på fastande mage och att hon får ont i magen, diarré, mår illa och ibland kräks.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNING

Du skriver en omvårdnadsplan att Jihan har behov av ökat stöd relaterat till nedsatt motivation att fortsätta med sin läkemedelsbehandling och i din ordination av omvårdnadsåtgärd är du tydlig med att svara på fyra frågor så att din omvårdnadsåtgärd ska beskrivas tydlig.

12. Vilka 2 ytterligare frågor ingår vid formulering av din omvårdnadsåtgärd förutom vad och vem. (0,5p/frågor) (1p)

1	Vad ska göras?
2	
3	
4	Vem ska göra det?

En kväll larmar det inne hos Jihan, din undersköterskekollega har hittat Jihan avsvimmad på badrummets golv. Hon har slagit sitt huvud mot duschkranen och sedan i golvet. Du ser ett djupt jack i huden på vänster tinning. Du gör en bedömning utifrån ABCDE och konstaterar att Jihan har sänkt medvetande.

13. Besvara följande frågor. (0,5p/svar) (2p)

Förutom Glasgow Coma Scale (GCS) ange 1 annat bedömningsinstrument du kan använda för att bedöma Jihans vakenhetsgrad. (0,5p)		
Ange 3 kontroller du genomför när du bedömer Jihans medvetandegrad. (0,5p/svar) (1,5p)	1	
	2	
	3	

KOD _____

Jihan kom till Sverige som flykting från Afghanistan. Hon har en smittsam aktiv tuberkulos och behöver isoleras på sjukhuset i 14 dagar. Hon får en omfattande antibiotikabehandling.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNINGEN

En dag hittar din undersköterskekollega flera tabletter gömda under Jihans kudde. Du pratar med Jihan om detta och hon berättar att hon har svårt att svälja de stora antibiotikatabletterna som hon behöver ta på fastande mage. Hon berättar att hon får ont i magen, diarré, mår illa och ibland kräks. Du ser en potentiell risk till resistensutveckling om Jihan inte tar sin medicin varje dag. Du genomför ett motiverande samtal för att öka Jihans motivation att ta de ordinerade läkemedlen. Du tänker på att utgå från hennes motivation och du argumenterar inte emot utan låter henne berätta för att skapa ett gott klimat.

10. Ge 4 förslag på hur du förhåller dig i ett motiverande samtal med Jihan förutom det ovanstående understrukna. (0,5p/förslag) (2p)

1	
2	
3	
4	

Du förklarar för Jihan läkemedlets olika verkningsmekanismer så att hon kan förstå varför hon har biverkningar.

11. Svara på nedanstående frågor om farmakologi. (0,5p/svar) (1p)

<i>Vad betyder ordet farmakokinetik? (0,5p)</i>	
<i>Vad betyder ordet farmakodynamik? (0,5p)</i>	

KOD _____

Jihan är 26 år och kom till Sverige som flykting från Afghanistan. Hon har en smittsam aktiv tuberkulos och behöver isoleras på sjukhuset i 14 dagar. Hon har en PICC-line och får en omfattande antibiotikabehandling.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNINGEN

***9. Besvara nedanstående frågor. (rätt svar = godkänt)**

Du förbereder dig att ge den intravenösa antibiotika Rifadin. Enligt ordination ska Jihan få 480 mg Rifadin.

Rifadin®

Pulver och vätska till infusionsvätska, lösning 600 mg
(rött pulver; klar, färglös vätska)

Medel mot mykobakterier, medel mot tuberkulos, antibiotika

Aktiv substans: Rifampicin

Infusion: Infusionslösningen ges som långsam intravenös infusion under 3 timmar.

Beredning av infusionsvätska:

Bered det lyofiliserade pulvret genom att överföra 10 ml vatten för injektionsvätskor till en injektionsflaska innehållande 600 mg Rifadin för infusion.

Vrid injektionsflaskan försiktigt för att helt upplösa pulvret. Före administrering, dra upp ur den beredda lösningen en volym motsvarande den mängd Rifadin som beräknas administreras och blanda därefter med 500 ml lämplig infusionslösning.

<p><i>Hur många ml av den beredda lösningen Rifadin tillsätter du i 500ml infusionslösning?</i></p>	<p><i>Svar:</i></p>
<p><i>Hur många droppar/minut ska infusionshastigheten ställas in på för att ges under 3 timmar? Svara med hela droppar/minut. (20 droppar = 1ml)</i></p> <p><i>Avrunda enligt matematisk grundregel.</i></p>	<p><i>Svar:</i></p>

KOD

Jihan är 26 år och kom till Sverige som flykting från Afghanistan. För några veckor sedan fick Jihan nattliga svettningar och började känna sig svag och allmänt hängig, hon tappade aptiten och hade till och från feber. Hon fick hosta som inte gav sig och började hosta upp blod. En utredning påbörjades som visade en smittsam aktiv tuberkulos och hon kommer att behöva hållas isolerad på sjukhuset i 14 dagar.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSAVDELNINGEN

Du tar emot Jihan och hennes tolk på avdelningen och visar dem till ett enkelrum med sluss. Du och tolken bär andningsskydd med hög skyddsgrad. Med hjälp av tolken inleder du ett ankomstsamtal för att göra en bedömning av Jihans hälsotillstånd och som kommer ligga till grund för dina omvårdnadsbeslut. Jihan är skräddad över dagens händelse. Du tar dig tid att lyssna på Jihans upplevelse av sin situation.

7. **Ange 2 andra metoder du kan använda dig av för att få fram information om Jihans hälsosituation, förutom ett samtal eller intervju. (0,5p/metod) (1p)**

1	
2	

Jihan får en omfattande antibiotikabehandling bestående av fyra olika läkemedel, varav ett ska administreras intravenöst i över en vecka. För att underlätta denna intravenösa behandling får Jihan en perifert insatt central kateter (PICC – line).

8. **Besvara frågorna nedan gällande PICC-line med att markera med ett kryss för rätt svarsalternativ. (0,5p/svar) (2p)**

Vilka vener kan en PICC-line anläggas i? (0,5p)	Vena basilica, vena brachialis eller vena cephalica	Vena juglaris interna, vena cava superior eller vena brachialis	Vena basilica, vena axillaris eller vena brachialis
Varför bör Jihan ligga i planläge vid hantering av hennes infart? (0,5p)	För att normalisera det venösa trycket i kärlen och därmed minska risken att luft kommer in i blodbanan via katetern	För att minska det venösa trycket och därmed minska risken att luft kommer in i blodbanan via katetern	För att öka det venösa trycket i kärlen och därmed minska risken att luft kommer in i blodbanan via katetern
Vilken kontroll gör du för att säkerställa att kateterspetsen är placerad i blodbanan innan administrering av läkemedel? (0,5p)	Spola först med 40 ml Natriumklorid 9 mg/mL genom spolstopp-spoltekniken, därefter aspirera tills det kommer blod in i kateterslangen	Spola först med en 2 ml spruta Natriumklorid 9 mg/mL för att få ett gott flöde. Därefter aspirera försiktigt tills det kommer blod in i kateterslangen	Spola med en 10ml spruta lite Natriumklorid 9 mg/mL, aspirera sedan försiktigt tills det kommer blod in i kateterslangen.
Vad är viktigt att observera vid omläggning av PICC-line förutom tecken på inflammation, infektion eller trombos? (0,5p)	Att den gamla suturtejpen vid instickstället sitter kvar under omläggningen.	Att den yttre kateterdelens längd inte har rört sig in eller ut	Att trevägskranen är stängd mot injektionsventilen

KOD

Jihan är 26 år och kom till Sverige som flykting från Afghanistan. För några veckor sedan fick Jihan nattliga svettningar och började känna sig svag och allmänt hängig, hon tappade aptiten och hade till och från feber. Hon fick hosta som inte gav sig och när hon började hosta upp blod vände hon sig till sin kontaktperson för hjälp. Jihan fick komma till infektionsmottagningen för utredning av tuberkulos. Du besvarar Jihans frågor om blodproverna.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSMOTTAGNINGEN

Resultatet från lungröntgen bekräftar att Jihan har en smittsam aktiv tuberkulos. Du och tolken är med när läkaren ger henne detta besked. Du berättar för henne att hon kommer behöva hållas isolerad i 14 dagar på sjukhuset medan hon får sin behandling. Jihan börjar gråta och säger att hon skäms. Hon säger också att alla kommer tro att hon har fått tuberkulos på grund av att hon är smutsig. Du berättar för Jihan att tuberkulos smittar via luftburen smitta och inte via kontaktsmitta. Jihan ber dig att förklara skillnaden.

5. Förklara för Jihan skillnaden mellan olika smittvägar genom att dra ett streck mellan smittväg och rätt beskrivning av smittväg. (0,5p/beskrivning) (2p)

Smittvägar	Beskrivning av smittvägar
Indirekt kontaktsmitta	<i>Den överförs via aerosol och droppkärnor på längre avstånd. Kan hålla sig svävande i luft i timmar</i>
Luftburen smitta	<i>Den överförs via mellanled från en person till en annan. Detta kan ske med händer, kläder eller föremål som är förorenade med smittämnen</i>
Direkt kontaktsmitta	<i>Den överförs via en dusch av droppar som når ut någon meter från den sjuke innan den faller ned</i>
Droppsmitta	<i>Den överförs mellan smittkällan och mottaglig individ utan mellanled</i>

Ansvarig läkare informerar Jihan att sjukdomen kommer anmälas enligt smittskyddslagen eftersom den är en allmänfarlig sjukdom.

6. Ange 2 andra allmänfarliga sjukdomar förutom tuberkulos, HIV, MRSA och hepatit A, B, C, D och E. (0,5p/svar) (1p)

1	
2	

KOD

Jihan är 26 år och kom till Sverige som flykting från Afghanistan. För några veckor sedan fick Jihan nattliga svettningar och började känna sig svag och allmänt hängig, hon tappade aptiten och hade till och från feber. Hon fick hosta som inte gav sig och när hon började hosta upp blod vände hon sig till sin kontaktperson för hjälp. Jihan fick komma till infektionsmottagningen för utredning av tuberkulos. En tolk var med under ditt samtal med Jihan.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSMOTTAGNINGEN

Du berättar för Jihan att det behöver tas blodprover, att hon ska lämna ett upphostningsprov och att hon även ska få göra en lungröntgen. Efter samtalet kontrollerar du Jihans vitala parametrar och du börjar med att kontrollera hennes blodtryck palpatoriskt.

3. Besvara nedanstående frågor om hur du ska ta ett palpatoriskt blodtryck. (0,5p/fråga) (2p)

<i>Du palperar först pulsen vid handledens tumsida. Vilken artär palperar du? (0,5p)</i>	
<i>Du pumpar upp manschetten tills du inte känner någon puls och därefter pumpar du upp ytterligare. Hur många mmHg pumpar du upp när du inte känner pulsen längre? (0,5p)</i>	
<i>Varför tas ett palpatoriskt blodtryck <u>förutom</u> för att få ett systoliskt blodtryck? (0,5p)</i>	
<i>Förutom <u>det systoliska blodtrycket</u>, ange 1 observation som du kan känna när du tar ett palpatoriskt blodtryck? (0,5p)</i>	

En omfattande utredning har påbörjats och det har ordinerats många olika blodprover; SR, CRP, blodstatus, ALAT och ASAT, bilirubin, kreatinin, screening för hiv, hepatit B och C och plasmaglukos. Jihan frågar dig vad det är för prover och vad de ger svar på.

4. Förklara för Jihan vad nedanstående blodprover visar? (0,5p/förklaring) (1p)

<i>Blodprov</i>	<i>Förklaring</i>
<i>Kreatinin (0,5p)</i>	
<i>ALAT (0,5p)</i>	

KOD _____

Delprov I	Poäng:	G/U:
Delprov II-läkemedelsberäkning		G/U:

Jihan Jandour**Totalt 17 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga *9)**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Jihan är 26 år och kom till Sverige som flykting från Afghanistan för tre månader sedan. Hon sökte skydd i Sverige och beviljades uppehållstillstånd. Jihan har en kontaktperson som hjälper henne med samhällsorienteringen. Hon bor på en flyktingförläggning och studerar svenska för invandrare (SFI). För några veckor sedan fick Jihan nattliga svettningar och började känna sig svag och allmänt hängig, hon tappade aptiten och hade till och från feber. Hon trodde att det var en förkylning men när hon började utveckla hosta som inte gav sig och hostade upp blod blev hon orolig och vände sig till sin kontaktperson för hjälp. Kontaktpersonen kontaktade vårdcentralen och efter några samtal fick Jihan komma till en infektionsmottagning på sjukhuset för utredning av tuberkulos.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ INFEKTIONSMOTTAGNINGEN

Jihan har en tid till infektionsmottagningen imorgon. Det är en förutsättning att Jihan förstår vad du säger och att hon har möjlighet att ställa frågor till dig. Därför beställer du en tolk till morgondagens besök.

- 1. Vilken lag styr att hela befolkningen har rätt till en god hälsa och en vård på lika villkor? (1p)**

--

Nästa dag tar du emot Jihan tillsammans med tolken. Du ger tid för Jihan och tolken att presentera sig för varandra innan du inleder samtalet. Du förklarar för Jihan att hon ska utredas för tuberkulos.

- 2. Ange 4 förslag på vad du behöver ta hänsyn till när du använder tolk i ditt samtal, förutom att inte tala för snabbt och att tala tydligt. (0,5p/förslag) (2p)**

1	
2	
3	
4	